

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN
GYMNASIEAVDELNINGEN

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 09-421/4002
SID 1 (42)
2009-11-19

Handläggare: Björn Johansson
Telefon: 08 508 33 818

Kvalitetsredovisning för Stockholms stads gymnasieskola Läsåret 2008/09

Sammanfattning

Skolornas kvalitetsredovisningar har för första gången upprättats i ILS-webb. ILS medför en enhetlighet i strukturen för skolornas kvalitetsredovisningar och säkrar sambandet arbetsplan - kvalitetsredovisning - ny arbetsplan byggd på kvalitetsredovisningen. Ca 1/3 av kvalitetsredovisningarna håller en mycket bra eller bra kvalitet, ca en tredjedel brister på vissa punkter och ca en tredjedel har mer genomgående brister. Bristerna avser främst otillräckliga process- resultat-beskrivningar och på grund av detta en bristande resultatanalys.

Det genomsnittliga årsmålet för indikatorn avseende andel elever med lägst G i svenska A och B i slutbetyget (90 %), överträffades (97 %). Årsmålet för engelska A (99 %) nåddes exakt (99%). Årsmålet för matematik A (99 %) nåddes inte riktigt (98 %). I jämförelse med läsåret 2007/2008 är detta en ökning med ca en halv procentenhet för engelska och svenska och en motsvarande minskning för matematik. De flesta skolor ligger på ett utfall mellan 99 och 100 procent avseende engelska och matematik. I något mindre grad gäller detta svenska. Ett mindre antal skolor ligger under 90 procent i ett eller flera av de tre ämnena.

Det genomsnittliga årsmålet för det nationella provet i engelska A (95 %), matematik A (90 %) och svenska B (95 %) utföll med en procent över målet för engelska A (96 %), och en procent under målet för vardera matematik A (89 %) och svenska B (94 %). Resultaten på de nationella proven ligger jämfört med slutbetygen 3 procentenheter under för engelska A och svenska B och för matematik A 9 procentenheter under. Ett mindre antal skolor ligger under 90 procent i ett eller flera av de nationella proven.

Det genomsnittliga årsmålet för andelen elever av de med slutbetyg som även erhöll grundläggande högskolebehörighet (92 %) nåddes precis (92 %). Jämför man dock antalet elever i åk ett tre år tidigare och antalet elever som tre år senare erhöll grundläggande högskolebehörighet, sjunker andelen till 69 %. Den långsiktiga trenden med en ökning av andelen elever av dem med slutbetyg som även erhåller grundläggande högskolebehörighet fortsätter att öka. Variationerna mellan skolorna är stora, mellan 71 och 100 procent. Även variationen mellan de olika programmen är stora, mellan 70 och 100 procent. Andelen med grundläggande högskolebehörighet är högre för de studieförberedande programmen än för de yrkesförberedande, det finns dock undantag. Jämför man antalet elever i åk ett tre år tidigare och antalet som tre år senare fick grundläggande högskolebehörighet blir skillnaden mellan de olika programtyperna tydlig. Stadens

gymnasieskolor tappar ca 15 procent av eleverna. Variationerna mellan skolorna är mellan 0 och 34 procent och mellan programmen mellan 8 och 40 procent.

Det genomsnittliga årsmålet för andelen elever med lägst godkänt i alla kurser (70 %) nåddes inte, utfallet blev 67 procent. Variationerna mellan skolorna är mycket stor, mellan 34 och 100 procent. Även här är tendensen att andelarna är lägre för de yrkesförberedande programmen.

Betygsmedelvärden visar en viss fortsatt uppgång jämfört med läsåret 2007/2008. Från 15.02 till 15.07. Även här är variationerna mellan skolorna och de olika programmen stora.

Det genomsnittliga årsmålet för den ej anmälda frånvaron var 6,0 procent, utfallet blev, 7.2 procent. Den sammanlagda frånvaron var 14,2 procent, en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med läsåret 2007/2008. Den anmälda frånvaron var 7.0 procent och den ej anmälda 7.2 procent. Denna gång har alla skolor utom två rapporterat frånvaron. Lsåret 2007/2008 redogjorde 8 skolor inte för frånvaron varför en jämförelse mellan åren är svår att göra. Variationen mellan skolorna är stor, mellan 8.5 till närmare 50 procents frånvaro. Det finns ett starkt samband mellan hög frånvaro och andelen elever inom individuellt program.

Årsmålet för indikatorn i Skolundersökningen, ”information till eleverna om vad man ska kunna och hur man ligger till” (65 %) nåddes inte, utfallet blev 44 procent. Motsvarande värden för skolundersökningen 05/06 var 51 procent. Övergången från en fem- till en tiogradig skala när det gäller svarsalternativen kan möjligen delvis förklara nedgången. Även här är variationen mellan skolorna stor, mellan 37 och 81 procent positiva elevomdömen. Paradoxalt nog ligger ett antal av skolorna med högst intagningspoäng och högsts slutbetyg jämförelsevis mycket lågt när det gäller elevernas uppfattning om sin möjlighet till information och att kunna påverka undervisningen.

Inte heller de genomsnittliga årsmålen när det gäller ”lugn och arbetsro i skolan” (65 %) och ”trygg i skolan” (95 %) nåddes. Utfallen blev 54, respektive 84 procent. Spridningen mellan skolorna är stor, mellan 34 och 74 procent. Inom området trygghet och relationer i Skolundersökningen får lugn och arbetsro minst andel höga betyg av eleverna. Det tycks inte finnas något entydigt samband mellan lugn och arbetsro och vilket programutbud skolan har eller var den ligger. Möjligheten att känna sig trygg i skolan har det högsta positiva värdet av alla enkätfrågor inom området trygghet och relationer och i hela Skolundersökningen.

De flesta skolor får positiva värden mellan 80 och 100 procent. Ett mindre antal skolor får dock värden under 70 procent.

Ett fåtal skolor ligger, vid en jämförelse skolorna emellan, genomgående högt på alla eller nästan alla indikatorer och ett fåtal skolor ligger genomgående lågt på alla eller nästan alla indikatorer. Den första gruppen karaktäriseras av ett högskoleförberedande utbud och höga intagningspoäng, de kan ligga centralt eller i förorten. Den andra gruppen karaktäriseras av ett yrkesförberedande, eller ett blandat, programutbud, låga eller relativt låga intagningspoäng och en hög andel IV-elever. De ligger ofta, men inte alltid, i förorten. Övriga skolor uppvisar en mer splittrad bild. Innerstadsskolor med höga intagningspoäng och ett högskoleförberedande utbud ligger mycket högt när det gäller betygsresultat och andel med grundläggande högskolebehörighet. Samtidigt kan de ligga lågt eller mycket lågt när det gäller elevernas möjlighet till inflytande över sin utbildning. Några sådana skolor har även låga värden när det gäller elevernas syn på lugn och ro i skolan. De flesta skolor med enbart yrkesförberedande program får relativt höga värden avseende information till eleverna om vad de ska kunna och hur de ligger till. Antal kvarvarande elever i åk tre är dock genomgående lägre för skolor med yrkesprogram eller för skolor med en blandning av program. En del av dessa skolor har goda eller relativt goda resultat när det gäller andelen elever i åk tre som får slutbetyg och grundläggande högskolebehörighet. Tar man hänsyn till elevtappen under de tre åren och jämför med antalet elever i åk ett som började tre år tidigare och det antal som tre år senare fick grundläggande högskolebehörighet sjunker dock skolans resultat

Värdena på frågan i Skolundersökningen hur nöjd eleverna på det hela taget är med sin skola ligger mycket högt eller högt för de flesta skolor med enbart högskoleförberedande program. Det finns dock undantag även i denna grupp. I gruppen skolor med ett blandat utbud har några skolor ett högt eller relativt högt värde på denna indikator men de flesta i denna grupp har ett relativt sett ganska lågt eller mycket lågt utfall. I gruppen skolor med enbart yrkesförberedande program har ca hälften av skolorna relativt höga värden men den andra hälften har låga eller mycket låga värden relativt övriga skolor.

Kvalitetsredovisningen och den ”indikatorprofil” varje enskild skola har, visar att varje skolas förutsättningar och resultat i olika avseenden är specifika för den skolan eller den gruppen av skolor. Gymnasieavdelningens insatser ska därför utifrån en analys och i dialog med respektive skolledning fokusera på riktade insatser. För en fullständig beskrivning av de åtgärder gymnasieavdelningen avser vidta, se sid 40-41.

Förutsättningar

Sammanlagt 25 994 ungdomar folkbokförda i Stockholms stad gick i gymnasieskolan läsåret 2008/09.

Den 15 september 2008 gick 18 015 elever i stadens egna gymnasieskolor. Inom stadens gymnasiesärskola gick dessutom 349 elever. Av eleverna i stadens gymnasieskolor kom 3 871 från andra kommuner (21,6 %) och i gymnasiesärskolan kom 117 från andra kommuner (33,2 %). 2 639 stockholmselever gick i andra kommuners skolor och 9 222 elever gick i fristående gymnasieskolor.

Stadens gymnasieutbildning var organiserad i 28 skolenheter med en storlek varierande mellan ca 150 och 1 400 elever. 9 skolor erbjöd endast studieförberedande program, 4 skolor erbjöd endast yrkesförberedande program och 15 skolor erbjöd ett mixat utbud.

Studieförberedande program omfattade ca 11 400 elever (63 %) där samhällsvetenskapsprogrammet var störst med knappt 5 000 elever. Yrkesförberedande program omfattade ca 3 900 elever (22 %) där hotell- och restaurangprogrammet var störst med drygt 700 elever. Ca 2 700 elever (15 %), gick inom olika individuella program.

Kvalitetsarbetet

Gymnasieinspektörernas årsrapport

Under läsåret 2008/2009 inspekterades ca 40 procent av stadens gymnasieskolor av stadens egna utbildningsinspektörer. Av deras årsrapport avseende läsåret 2008/09 framgår det att skolornas kvalitetsredovisningar numera oftare anknyter till de nationella målen och det också oftare utifrån kvalitetsredovisningen resulterar i revideringar av skolornas arbetsplan i en årlig cykel där kvalitetsredovisningens resultat och skolans därpå följande arbetsplan hänger ihop. Samtidigt bedömer man att analysen av de resultat man samlar in och redovisningen av denna analys i kvalitetsredovisningen bör förbättras på många skolor. Man bedömer även att kvalitetsredovisningarnas kvalitet fortfarande på många skolor i alltför hög grad är beroende av vem som skrivit skolans kvalitetsredovisning.

Gymnasieinspektörerna skriver även i sin rapport att det på flesta gymnasieskolor genomförs kursutvärderingar med eleverna och att några skolor sammanställer dessa för att kunna bedöma undervisningens kvalitet och utifrån detta diskutera betygsresultaten med syfte att utveckla undervisningsmetoderna. På andra skolor brister systematiken i sammanställningen/analysen av kursutvärderingarna. Detta påverkar negativt skolläringens möjligheter att utöva det pedagogiska ledarskapet.

Gymnasieskolornas kvalitetsredovisningar

Skolornas kvalitetsredovisningar för läsåret 2008/09 är för första gången upprättade i den mall för kvalitetsredovisning som ligger i ILS-webb. Detta medför att skolornas kvalitetsredovisningar till sin struktur nu är gemensam för alla skolor. I mallen ligger nu även de gemensamma indikatorer som är fastställda och vars resultat skolorna ska analysera. Genom den enhetliga struktur som ILS medför underlättas dels skolornas arbete med att upprätta kvalitetsredovisningen, dels underlättas gymnasieavdelningens omedelbara återkoppling då det nu är lättare att se vad som eventuellt saknas eller är otillräckligt, slutligen förenklas även genom den gemensamma strukturen gymnasieavdelningens sammanställnings-/analysarbete av skolornas kvalitetsredovisningar.

Samtliga gymnasieenheter har lämnat in kvalitetsredovisningar. En enhet har inte använt sig av ILS-webb och två enheter har lämnat kvalitetsredovisningar som är gemensamma för dessa enheters kombinerade grund- och gymnasieskola. En bedömning av kvalitetsredovisningarnas kvalitet ger vid handen att ca 1/3 av de 28 kvalitetsredovisningarna har en mycket bra eller bra kvalitet där en avgörande faktor för bedömningen är förekomsten av och kvaliteten på analysen utifrån ett väl redovisat underlag. Ca en tredjedel brister på vissa punkter och ca en tredjedel har mer genomgående brister. Bristerna rör sig om otillräckliga beskrivningar av processer, resultat och framför allt analysen av skolans processer och resultat som ju ska ligga till grund för och motivera de åtgärder för utveckling som skolan redovisar. Gymnasieavdelningen kommer att återkoppla sin bedömning av kvaliteten på respektive skolas kvalitetsredovisning till alla gymnasieskolor. Särskild vikt kommer därvid att läggas vid de skolor som brister i kvaliteten. Rektor kommer uppdras att återkomma med en plan för förbättringsåtgärder.

Några nackdelar, som eventuellt delvis beror på ILS-webbens ”färdiga” mall, är dels att kvalitetsredovisningarna tenderar till att bli mer kortfattade, dels att indikatorernas placering i ILS-mallen fått en sådan utformning att det inte finns någon tydlig plats för att kommentera/analysera utfallen. Detta har sannolikt varit

en bidragande orsak till att en del skolor inte i tillräcklig grad gjort detta. Drygt 40 procent av skolorna kommenterar/analyserar indikatorutfallen i otillräcklig grad.

En klar fördel och styrka med ILS är att kopplingen skolans åtaganden och arbetssätt i arbetsplanen för den period kvalitetsredovisningen avser och det skolorna redovisar i och med ILS utformning numera är säkrad. Det gäller även kopplingen utvecklingsområdena i skolans kvalitetsredovisning och den därpå upprättade arbetsplanen för skolan.

I årets kvalitetsredovisningar redovisar de flesta skolor hur processerna i samband med skolans kvalitetsredovisning sker, något som tidigare varit ovanligt. I ökande grad är skolornas kvalitetsarbete och kvalitetsredovisningar processer som involverar bl.a. arbetslagsnivån. Det ökar även förutsättningarna för att de kursutvärderingar lärarna genomför tillsammans med eleverna integreras i och blir en viktig del av underlaget i kvalitetsredovisningarna.

Utbildningsförvaltningen har, utöver ILS:s införande, genomfört flera insatser med syfte att förbättra skolornas kvalitetsredovisningar. Dels de insatser som görs av gymnasieinspektörerna, dels ett projekt som stöder skolledningarna i att utveckla det lokala kvalitetsarbetet och där 11 gymnasieskolor hittills har deltagit. Inom gymnasieavdelningen sker dels en återkoppling till respektive skola på kvalitetsredovisningarna, dels är skolans kvalitetsredovisning en viktig del som underlag för den utvecklingsdialog avdelningsledningen genomför med samtliga kommunala gymnasieskolor.

Underlag för kvalitetsredovisning

Underlaget för denna kvalitetsredovisning har varit Utbildningsförvaltningens verksamhetsplan för 2008 och 2009, skolornas egna kvalitetsredovisningar, Stockholms stads utbildningsinspektörers årsrapport 2009 avseende gymnasieskola och vuxenutbildning. Skolundersökningen 2009 avseende årskurs 2 i gymnasieskolan (USK 2009), Elevhälsorapport läsåret 2008/2009 och Sambandet mellan grundskolebetyg och gymnasiebetyg läsåret 2007/2008 (USK 2009). Även annan statistik framtagen av utbildningsförvaltningen och tidigare kvalitetsredovisningar har utgjort underlag för denna kvalitetsredovisning.

Uppföljning av läroplanens övergripande mål

Kunskap och lärande/Bedömning och betyg

Utbildningsnämndens mål

- Fler elever/studerande når målen för utbildningen

Metoder för att nå målen

Förvaltningen

- Inom områdena läs-, skriv- och språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik genomfördes lå 2008/2009 en mängd aktiviteter.
- Lärarlyftet har gett ca 120 lärare inom gymnasieskolan möjlighet till kompetensutveckling. Specialpedagogik, samhällsvetenskapliga ämnen, matematik, språk och praktiskt-estetiska ämnen är de områden inom vilka fortbildning huvudsakligen skett.
- Inom projektet matematikutveckling har gymnasielärare haft tillfälle att delta i seminarier och att delta i s.k. kontaktläramöten
- Det pedagogiska verktyget i Fronter har bl.a. gett möjlighet till inlämning av prov, projektarbeten, elevernas studieplaner, kurs- och lektionsplanering mm.
- Utbildning/certifiering av gymnasieskolans lärare i PIM har fortsatt under hela läsåret.
- Förvaltningen har tagit fram riktlinjer för arbetet med elever i behov av särskilt stöd.

Skolorna - Kunskaper och lärande

De flesta skolor beskriver en ämnesövergripande samverkan inom arbetslaget. Vanligt förekommande är också mentorskapet/handledning/den individuella studieplanen och återkoppling om elevernas kunskapsutveckling i form av utvecklingssamtal. Det gäller även stöd och individualisering utifrån en värdering av elevens kunskapsnivå. Relativt många skolor tar upp utveckling av undervisnings- och examinationsformerna som metod för ökad kunskapsutveckling. Relativt många skolor tar även upp ökad IT-kompetens hos lärarna och en ökad användning av Fronter som ett verktyg för undervisningen och återkoppling till eleverna om deras kunskapsutveckling.

Enligt utbildningsinspektörernas årsrapports beskrivning av de inspekterade gymnasieskolornas styrkor är vissa gymnasieskolor särskilt bra på att ge eleverna goda kunskaper trots att deras elever har relativt svaga förkunskaper. De flesta lärarna är skickliga pedagoger och bra ledare som förmår motivera och entusiasmera eleverna. Det har blivit vanligare med kunskapsdiskussioner mellan lärarna. Många skolor har väl fungerande team med speciallärare och specialpedagoger.

När det gäller de inspekterade skolornas utvecklingsområden anger inspektörerna att klyftan mellan de elever som lyckas och de som misslyckas växer. Vissa lärare är inte tillräckligt bra ledare och möter eleverna med för lågt ställda förväntningar och förmår därför inte i tillräcklig utsträckning motivera och stimulera sina elever. Större medvetenhet hos lärarna om vikten av att utveckla elevernas förmåga att lära och att utvärdera sitt eget lärande bör skapas. Eleverna bör i högre grad i alla ämnen få arbeta med ett utmanande lärande och problemlösning och språkutveckling bör genomsyra undervisningen även i andra ämnen än svenska.

Tiden för lärande- och kunskapsdiskussioner bör utökas. Betygsresultaten i matematik sjunker och gymnasieinspektörerna bedömer att de diskussioner som förs på skolorna alltför sällan resulterar i förändrade metoder i matematikundervisningen trots att försök att utveckla matematikundervisningen görs av lärare på många skolor. Man nöjer sig alltför ofta med att konstatera att eleverna har bristande förkunskaper vilket leder till att det rör sig om ett elevproblem och inte ett metodproblem för skolan. De skolor som lyckas ge eleverna goda kunskaper präglas av gemensamma förhållningssätt gentemot eleverna och att de har en väl utvecklad förmåga att både arbeta med kunskapsuppföljning och att sträva mot likvärdig bedömning och betygssättning.

Bedömning och betyg

Många skolor beskriver ett fortsatt arbete med att för eleverna förtydliga målen och betygskriterierna och att inom skolan uppnå ett gemensamt förhållningssätt när det gäller bedömning och betygssättning.

Enligt gymnasieinspektörerna har gymnasieskolornas arbete för likvärdig bedömning och betygssättning förbättrats betydligt under de senaste åren. Fler skolor har väl utvecklade metoder för en framåtsyftade återkoppling till eleverna om deras kunskapsutveckling och lärarna presenterar i hög utsträckning mål och betygskriterier för sina elever.

Samtidigt beskriver inspektörerna att framtidsytande återkoppling eller s.k. formativ bedömning av elevernas kunskapsutveckling bör förbättras på de flesta skolor. För att främja likvärdig bedömning och betygssättning mellan olika skolor bör detta arbete stärkas

Kommunfullmäktiges indikatorer – årsmål och resultat

Resultat stadsnivå

Indikator	Årsmål	Resultat
Andel med minst G i eng A i slutbetyget	99 %	99 %
Andel med minst G i ma A i slutbetyget	99 %	98 %
Andel med minst G i sv A och B i slutbetyget	90 %	97 %
Andel som uppnått minst G nat:t prov i eng A*	95 %	96 %
Andel som uppnått minst G nat:t prov i sv B*	95 %	94 %
Andel som uppnått minst G nat:t prov i ma A*	90 %	89 %
Andel med grundläggande behörighet till högskola/univ.	92 %	92 %**
Andel gymnasieelever med G i alla kurser i slutbetyget	70 %	67 %

*) Observera att det inte är samma elevgrupp som genomfört de nationella proven och som fått slutbetyg i engelska A, matematik A och svenska A och B. Den förstnämnda gruppen är de elever som under läsåret 2008/2009 genomfört nationella prov och som gått i tidigare årskurser. Den senare gruppen är de som gick ut årskurs tre under läsåret 2008/2009.

**) Den angivna siffran är andelen elever med slutbetyg som även har grundläggande behörighet till högskolan. Om man istället jämför antalet elever som gick år ett tre år tidigare med det antal elever som fick grundläggande högskolebehörighet minskar siffran till 69 %.

Resultat skolnivå - Engelska A, matematik A och Svenska A och B

Skola	Minst G i					
	Engelska A		Matematik A		Svenska A och B	
	Mål	Utfall	Mål	Utfall	Mål	Utfall
Bernadotte	100	100	100	100	100	100
Blackeberg	100	100	100	100	99	100
Bromma	95	100	95	99	85	96

Brännkyrka	90	98	95	98	95	95
ESS	-	-	-	-	-	-
Enskede gård	90	100	90	99	90	89
Farsta	85	91	93	88	93	86
Frans Schartau	98	99	95	96	93	97
Globala	100	100	95	100	95	99
Hässelby	85	100	85	90	85	96
Högland	100	100	98	100	93	100
IB South	100	100	100	84	-	-
Kista	85	88	90	90	90	89
Kungsholmen	100	100	100	100	100	100
Kärrtorp	100	100	100	99	99	100
Norra Real	100	100	100	100	100	100
Riddarfjärden	95	99	95	99	90	93
RH gymnasiet		100	-	100	-	100
Spånga	98	99	95	100	95	94
S:t Erik	100	99	100	99	90	94
Scengymnasiet	100	100	100	100	100	100
Hotell o Rest.	65	97	75	96	75	97
Transport o fordon	90	81	90	77	90	65
Södra Latin	100	100	100	100	98	100
Tensta	90	94	90	95	90	96
Thorildsplan	100	99	100	99	98	97
Östra Real	100	100	100	99	100	100
Totalt	99	99	99	98	90	97

Analys och bedömning

I förhållande till de mycket högt satta målen om 99, 99 respektive 90 procent elever med lägst G i sitt slutbetyg i engelska A, matematik A och svenska A och B nåddes dessa mål när det gäller engelska (99 %), en procentenhet under målet när det gäller matematik (98 %) och sju procentenheter över målet när det gäller svenska A och B (97 procent). I förhållande till läsåret 07/08 är det en ökning av andelen med minst G om ca en halv procentenhet för engelska och svenska A och B och en minskning om ca en halv procentenhet när det gäller matematik A.

Några skolor ligger markant under de andra när det gäller alla tre ämnena. Det är Stockholms Transport- och Fordonstekniska gymnasium, Kista gymnasium och Farsta gymnasium.

Resultat skolnivå – Nationella prov

Skola	Nationellt prov i					
	Svenska B		Engelska A		Matematik A	
	Mål	Utfall	Mål	Utfall	Mål	Utfall
Bernadotte	-	-	-	-	-	-
Blackeberg	99	100	99	100	100	100
Bromma	85	94	95	98	85	95
Brännkyrka	96	96	97	90	80	78
ESS	-	-	-	-	-	-
Enskede gård	90	75	90	96	90	80
Farsta	85	79	85	85	80	72
Frans Schartau	95	93	95	94	90	84
Globala	95	100	100	100	95	99
Hässelby	75	88	80	93	75	58
Högländ	88	83	100	100	97	98
IB South	100	100	100	100	100	88
Kista	75	51	75	70	75	65
Kungsholmen	99	97	100	99	100	98
Kärntorp	100	99	100	100	95	99
Norra Real	98	99	100	100	100	96
Riddarfjärden	90	97	95	97	90	73
RH gymnasiet	-	58	-	100	-	-
Spånga	98	82	98	96	95	?
S:t Erik	90	89	90	95	90	81
Scengymnasiet	100	97	100	98	100	84
Hotell o Rest.	95	95	90	95	73	77
Transport o fordon	80	95	80	82	80	-
Södra Latin	98	95	100	99	100	99
Tensta	90	90	90	79	80	67
Thorildsplan	98	94	98	99	93	96
Östra Real	100	98	100	99	100	99
Totalt	95	94	95	96	90	89

Analys och bedömning

Det genomsnittliga målet för alla skolor var 95, 95 och 90 procent för det nationella provet i Svenska B, engelska A, respektive matematik A. Utfallet blev

en procentenhet under målet för svenska B och matematik A och en procentenhet över målet för engelska A.

När det gäller svenska B ligger de flesta skolor över 90 procent med minst godkänt betyg. Tre skolor ligger under 80 procent, Kista 51, Enskede gård 75 och Farsta 79 procent.

Andelen elever med lägst godkänt i engelska A ligger för fyra skolor under 90 procent; Kista 70, Tensta 79, Stockholms Transport- och Fordonstekniska gymnasium 82 och Farsta 85 procent.

Sambandet nationella prov och slutbetyg

De kommunala skolornas genomsnittliga avvikelse från det generella sambandet mellan grundskole- och gymnasiebetyg var som högst läsåret 06/07 (0,7 betygspoäng) för att läsåret 07/08 ha minskat till 0,4 betygspoäng. Den lägsta avvikelsen på 7 läsar.

Enligt USK:s senaste rapport för läsåret 07/08 avseende sambandet mellan grundskolebetyg och gymnasiebetyg sätter ett antal gymnasieskolor för höga betyg och ett antal sätter för låga betyg i förhållande till förväntade betyg utifrån de grundskolebetyg eleverna hade. Skolor som sätter för höga betyg är Enskede Gård, Farsta, Kista, Kungsholmen, Stockholms Hotell- och restaurangskola samt Södra Latin. Skolor som sätter för låga betyg är Frans Schartau, Tensta, Thorildsplan och Östra Real.

USK:s undersökning avser läsåret 07/08 och den elevgrupp som lå 08/09 fick slutbetyg är inte samma elevgrupp som genomfört de nationella proven. Den elevgrupp på Kista gymnasium genomförde de nationella proven i engelska A, matematik A och svenska B fick genomsnittliga värden avseende lägst betyget G på 70, 65, respektive 51 procent. Den elevgrupp som fick slutbetyg i engelska A, matematik A och svenska A och B fick värdena 88, 90 respektive 89 procent. Det är alltså avsevärda skillnader mellan de två grupperna, de nationella provresultaten ligger väsentligt lägre än slutbetygen. Det är inga stora skillnader mellan de båda gruppernas meritpoäng från grundskolan vilket möjligen förstärker USK-undersökningens slutsats att skolan sätter för höga betyg.

Resultat skolnivå – Andel med högskolebehörighet, andel med minst G i alla kurser

Skola	Andel med	Andel med G i alla kuser

	högskolebehörighet			
	Mål	Utfall*	Mål	Utfall
Bernadotte	87	90 (53)	90	80
Blackeberg	97	98 (91)	94	83
Bromma	80	77 (50)	60	35
Brännkyrka	90	87 (63)	60	47
ESS	-	-	-	-
Enskede gård	90	92 (46)	90	72
Farsta	80	71 (44)	50	38
Frans Schartau	90	90 (77)	70	61
Globala	92	100 (74)	70	81
Hässelby	85	86 (53)	80	42
Högländ	100	100 (67)	78	88
IB South	80	94 (-)	-	-
Kista	75	84 (41)	50	34
Kungsholmen	96	98 (89)	90	81
Kärrtorp	98	94 (86)	95	79
Norra Real	98	100 (90)	85	87
Riddarfjärden	90	87 (74)	90	65
RH gymnasiet		100 (-)	-	100
Spånga	95	94 (70)	85	71
S:t Erik	90	92 (65)	70	59
Scengymnasiet	100	97 (40)	100	61
Hotell o Rest.	70	94 (42)	80	60
Transport o fordon	84	73 (41)	-	31
Södra Latin	100	100 (88)	96	90
Tensta	65	77 (54)	50	35
Thorildsplan	88	89 (72)	65	63
Östra Real	95	99 (85)	95	69
Totalt	92	92 (69)	70	67

*) Första siffran anger andel elever med slutbetyg som även erhållit högskolebehörighet. Andra siffran anger antal elever som fått högskolebehörighet i åk tre i förhållande till det antal elever som började tre år tidigare.

Analys och bedömning

Grundläggande högskolebehörighet

Årsmålet för en genomsnittlig andel elever av dem med slutbetyg som även erhåller grundläggande högskolebehörighet om 92 procent nåddes precis. Det är tre procentenheter högre jämfört med läsåret 07/08. 16 skolor nådde eller överträffade de mål man satt på skolan. Den långsiktiga trenden med en ökande andel elever av dem med slutbetyg som även når grundläggande högskolebehörighet fortsätter. På drygt ett decennium har andelen ökat från nivåer under 80 procent i slutet av nittio-talet till stigande nivåer över 80 procent under 2000-talets första år till en nuvarande nivå på över 90 procent.

De fyra skolor (Bromma, Farsta, Transport och Fordon och Tensta) som ligger under 80 procent har även låga resultat när man ser till den andel elever som är kvar från år 1 och som fått grundläggande högskolebehörighet (siffrorna inom parantes). För samtliga dessa fyra skolor ligger denna andel mellan 40 och drygt 50 procent. När det återigen gäller andelen av dem med slutbetyg som även fått grundläggande högskolebehörighet ligger fem skolor mellan 80 och 90 procent och 17 skolor ligger över 90 procent, varav fem på 100 procent

Av de 17 skolor som ligger över 90 procent är alla utom 2 renodlat högskoleförberedande eller domineras av denna programgrupp. De två andra skolorna, Enskede Gård och Stockholms Hotell- och Restaurangskola, är renodlat yrkesförberedande skolor. Ser man till hur stor andel av det antal vid dessa skolor som började tre år tidigare och som sedan fick grundläggande högskolebehörighet faller dock andelen med högskolebehörighet till 46 respektive 42 procent för dessa skolor. Många elever har alltså fallit ifrån under utbildningens gång vid dessa skolor.

Sju skolor ligger under 50 procent när det gäller andel elever som fick grundläggande högskolebehörighet av det antal som började tre år tidigare. För dessa skolor är differensen mellan den andel som fick grundläggande högskolebehörighet av dem med slutbetyg och den andel som fick grundläggande högskolebehörighet jämfört med antalet i åk 1 mellan 27 och 57 procentenheter eller mer. Man har alltså tappat många elever under de tre åren. Det gäller Bromma, Enskede gård, Farsta, Kista, Scengymnasiet, Stockholms Hotell- och Restaurangskola och Transport- och Fordonstekniska gymnasiet. Skolor där denna differens är ca 10 procentenheter eller mindre är Blackeberg, Kungsholmen, Kärrtorp, Norra Real och Östra Real. Dessa skolor har alltså i större utsträckning förmått behålla sina elever.

Jämför man de olika programmen varierar andelen med högskolebehörighet mellan 70 procent (Barn- och fritidsprogrammet) och 100 procent (Livs-

medelsprogrammet), Naturvetenskapsprogrammet ligger på 95 procent. Även Hotell- och Restaurang- och Hantverksprogrammet ligger på över 90 procent. Det är således inte så att de yrkesförberedande programmen generellt sett ligger lägre än de studieförberedande programmen när det gäller andelen elever av dem som fått slutbetyg som även uppnår grundläggande högskolebehörighet.

Bilden blir dock en annan om man jämför antalet elever som började tre år tidigare och antalet elever som fick ett slutbetyg med grundläggande högskolebehörighet. Under 50 procent ligger då Barn- och frids-, Bygg-, Fordons-, Handels och administrations-, Hotell- och restaurang-, och Omvårdnadsprogrammet. På mellan 60- och 70 procent ligger El-, Estetiska, Hantverks-, Medie-, Naturbruks- och det Tekniska programmet. Mellan 70 och 80 procent ligger Livsmedels-, Naturvetenskaps- och Samhällsvetenskapsprogrammet. Här finns det (med undantag av Livsmedelsprogrammet) en mer entydig bild av ett starkt samband mellan typ av program och den andel av eleverna som uppnår grundläggande högskolebehörighet. Skolor med yrkesförberedande program och som för dessa program uppnår hög andel elever med grundläggande högskolebehörighet har betydligt färre elever som finns kvar det tredje året än det antal som började tre år tidigare. Skolor som förmår att i högre utsträckning behålla sina elever får sannolikt ett lägre resultat när det gäller andel elever med slutbetyg, betyg i alla ämnen och grundläggande högskolebehörighet. Stadens skolor tappar ca 15 procent av elevantalet på nationella och specialutformade program mellan åk 1 och åk 3 med variationer på mellan 34 och nära 0 procent mellan skolorna och mellan 40 och 8 procent mellan de nationella programmen.

Andel med minst godkänt i alla kurser

Målsättningen var här 70 % och utfallet blev 67 procent. Endast tre av skolorna nådde de mål man satt upp. Variationerna i de mål skolorna satt upp är stora och variationerna i de faktiska utfallen är ännu större. Skolornas satta mål varierar mellan 50 och 100 procent och de faktiska utfallen varierar mellan 34 och 100 procent. Sex skolor når upp till mellan 80 och 90 procent, samtliga är skolor med enbart högskoleförberedande program. Fyra skolor ligger mellan 70 och 80 procent, däribland en yrkesförberedande skola, Enskede gårds gymnasium, som haft många avhopp innan eleverna fick slutbetyg. Sex skolor ligger mellan 60 och 70 procent. Inom denna grupp finns en renodlad yrkesförberedande skola (Stockholms hotell- och Restaurangskola) och ett renodlat högskoleförberedande gymnasium (Östra

Real). Fyra skolor ligger mellan 40 och 60 procent och 5 skolor ligger mellan 30 och 40 procent. Det är Bromma, Farsta, Kista, Stockholms Transport- och Fordonstekniska gymnasium och Tensta gymnasium. Dessa skolor hade satt mål mellan 50 och 60 procent men nådde endast mellan 30 och 40 procent. En minoritet av eleverna med slutbetyg vid dessa skolor har således minst godkänt i alla betyg.

Andelen elever med lägst G i alla kurser i sitt slutbetyg skiljer sig även avsevärt åt mellan programmen. Under 40 procent ligger Bygg-, Fordons- och Handels- och administrationsprogrammet. Mellan 40 och 50 procent ligger Barn- och fritids-, Medie- och Omvårdnadsprogrammen. Mellan 50 och 60 procent ligger El-, Hotell- och restaurang och Naturbruksprogrammen. Estetiska, Hantverks- och Samhällsvetenskapsprogrammet ligger mellan 60 och 70 procent. Livsmedelsprogrammet med endast 26 elever med slutbetyg hade den högsta andelen elever med minst G i alla kurser i sitt slutbetyg, 87 procent.

Slutbetygens betygsmedelvärde

Slutbetygens betygsmedelvärden visar en viss fortsatt uppgång. Under de senaste 10 åren har jämförelsetalet höjts från 13.81 till 15.07. Ökningen läsåret 08/09 är 0.05 procentenheter vilket är en mindre ökning jämfört med tidigare ökningarna som ofta legat i storleksordningen 0.2 procentenheter.

Mellan skolorna ligger betygsmedelvärdena mellan 11.58 (Stockholms Transport- och Fordonstekniska gymnasium) och 17.63 (Södra Latin).

Betygsmedelvärdena mellan programmen varierar mellan 11.88 och 16.25. De nationella programmen med lägre betygsmedelvärden är i huvudsak de yrkesförberedande programmen med bl.a. fordons-, bygg- och elprogrammet. Livsmedelsprogrammet avviker dock med ett betygsmedelvärde på 16.00. Endast naturvetenskapsprogrammet med 16.25 har ett högre betygsmedelvärde.

Det finns en stark samvariation mellan skolans betygsmedelvärde och vilka program skolan har.

Utbildningsnämndens mål

- Utbildningsnämnden ger eleverna möjlighet att uppleva kultur

Metoder för att nå målen

Förvaltningen

- Gymnasieavdelningen har deltagit i en styrgrupp och en referensgrupp med grundskoleavdelningen och kulturförvaltningen med syfte att implementera stadens kulturplan och webbplatsen "Kulturkulan". Information har skett vid rektorsmöte.
- Stockholmskällans innehåll har väsentligt utökats för tillgång till stadens kulturhistoriska arv.

Skolorna

Nästan hälften av skolorna skriver inget direkt i samband med detta mål. De som gör det beskriver främst egna interna kulturaktiviteter. På skolor som har en estetisk profil är ofta dessa aktiviteter omfattande och hela skolan får ta del av dem. Det kan vara teater-, musikal- eller musikföreställningar, utställningar i samband med redovisning av projektarbeten mm. Flera skolor beskriver sin strävan att skolans bibliotek ska utvecklas till ett kulturcentrum där bibliotekspersonalen aktivt medverkar i undervisningen. Ett antal skolor beskriver olika temastudier med kulturanknytning där externa kulturarbetare kommer till skolan, t.ex. författarbesök. När det gäller externa kulturarrangemang beskriver några skolor möjlighet för elever att gå på film, teater, konserter, utställningar och museer. Verksamheten i och utvecklingen av estetisk verksamhet, vilket är ett kärnämne som alla elever deltar i, beskrivs nästan inte alls i skolornas kvalitetsredovisningar.

Resultat och bedömning

Målet att alla elever ska få tillfälle att uppleva kultur har inte fått fullt genomslag, vilket är tydligt i skolornas kvalitetsredovisningar. Stadens kulturplan "Kultur i ögonhöjd", vilken kom hösten 2009, ska tillsammans med webbplatsen "Kulturkulan" implementeras i gymnasieskolorna. Efter ytterligare information till rektorerna kommer de att erhålla detta uppdrag.

Normer och värden

Utbildningsnämndens mål

- Alla elever/studerande omfattas av en god fysisk och psykosocial miljö

Metoder att nå målen

Förvaltningen

- Förvaltningen har tagit fram riktlinjer för arbetet med trygghet och studiero.

Skolorna

Likabehandlingsplanerna har utvärderats och reviderats på de flesta skolorna. Planen och dess innehåll tas upp under introduktionsperioden för de nya gymnasieeleverna, av mentorer, i arbetslagen, i elev- och klassråd och med föräldrar.

De olika styrdokument, såsom jämställdhetsplan, antimobbingplan, värdegrund, ordnings- och frånvaroregler hanteras i likabehandlingsgrupper, värdegrundsgrupper, trivselgrupper, antimobbinggrupper, ANT-grupper, arbetsmiljögrupper etc. Implementering sker genom introduktionsperioder, temadagar, mentorer, utvecklingssamtal, arbetslag, elev- och klassråd.

Enligt gymnasieinspektörerna finns likabehandlingsplaner på alla de inspekterade skolorna. Man påpekar dock att eleverna ska vara delaktiga i framtagandet av och det kontinuerliga arbetet med dessa planer och implementeringen av dem.

Enligt inspektörernas årsrapport trivs eleverna i hög utsträckning och de känner sig nästan alltid trygga i skolan. Det är en god stämning i skolorna, både mellan elever och mellan elever och personal. Samtidigt påpekar inspektörerna att studieron bör bli bättre i flera gymnasieskolor. Trakasserier och kränkningar förekommer i viss mån på många gymnasieskolor och det förekommer hårda ord och glåpord när de vuxna inte är närvarande, något som bör uppmärksammas och förhindras.

Kommunfullmäktiges indikatorer – årsmål och resultat

Resultat stadsnivå

Indikator	Årsmål	Resultat
Andel nöjda elever i gymnasieundersökningen avseende lugn och arbetsro	65 %	54 %

Andel nöjda elever i gymnasieundersökningen avseende möjlighet att känna sig trygg i skolan	95 %	84 %

Resultat skolnivå

Skola	Lugn och arbetsro		Trygg i skolan	
	Mål	Utfall	Mål	Utfall
Bernadotte	65	65	84	84
Blackeberg	75	70	98	95
Bromma	92	56	100	93
Brännkyrka	75	35	97	96
ESS	80	65	100	83
Enskede gård	90	60	90	63
Farsta	60	39	85	79
Frans Schartau	65	44	95	94
Globala	80	72	100	96
Hässelby	85	67	95	96
Högländ	74	-	98	-
IB South	90	50	100	90
Kista	90	34	95	70
Kungsholmen	75	66	100	92
Kärrtorp	60	53	95	92
Norra Real	90	48	98	87
Riddarfjärden	60	51	90	71
RH gymnasiet	90	-	95	-
Spånga	98	46	100	88
S:t Erik	95	47	100	68
Scengymnasiet	100	54	100	92
Hotell o Rest.	70	65	75	85
Transport o fordon	90	69	98	85
Södra Latin	90	74	100	94
Tensta	45	50	75	78
Thorildsplan	70	42	96	66
Östra Real	55	43	87	79
Totalt	65	54	95	84

Analys och bedömning

Lugn och arbetsro

Koncernmålet var att 65 procent av eleverna i årskurs 2 skulle ange att de var nöjda med situationen vad gäller lugn och arbetsro inom sin skola. Utfallet blev 54 procent. Motsvarande siffra för den förra enkäten läsåret 05/06 var 57 procent och läsåret 03/04 54 procent.

När man gör jämförelser av utfallen i elevundersökningen med tidigare år bör man känna till att nu aktuell undersökning har övergått från en tidigare femgradig skala till en tiogradig. I den femgradiga skalan redovisades alternativen ganska/mycket nöjd som ett positivt resultat. Varken/eller var en "neutral" mittpunkt på den femgradiga skalan och ganska eller mycket missnöjd var ett negativt resultat. Vid övergången till en tiogradig skala redovisas svaren 7-10 som högt betyg, 5-6 som ett medelbetyg och 1-4 som ett lågt betyg. Det är andelen som avgett svarsalternativen 7-10 som redovisas som ett positivt resultat i tabellerna. Det innebär att svarsalternativ 6 som ligger till höger om mittpunkten mellan alternativ 5 och 6 i den tiogradiga skalan inte räknas med som ett positivt svar. Tidigare, i den femgradiga skalan, räknades svarsalternativ som låg till höger om mittpunkten som ett positivt svar. Detta medför att utfallen mellan åren inte blir helt jämförbara även om USK räknat om tidigare femgradiga skala till en tiogradig för att jämförelser ska bli möjliga. När årsmålet, vilket inte nåddes, sattes var en femgradig skala aktuell.

Inom området trygghet och relationer får lugn och arbetsro minst andel höga betyg av eleverna. Elevsammanhållningen, likvärdigt bemötande, frånvaron av sexuella trakasserier får värden som ligger närmare 70 -90 procent. Spridningen mellan skolorna är stor, från 34 till 74 procent. Sex skolor ligger mellan 35 och 45 procent (Brännkyrka, Farsta, Frans Schartau, Kista, Thorildsplan och Östra Real). De flesta av dessa skolor har ett övervägande utbud av studieförberedande program. Nio skolor ligger mellan 65 och 75 procent (Bernadotte, Blackeberg, ESS, Globala, Hässelby, Kungsholmen, Stockholms Hotell- och Restaurangskola, Stockholms Transport- och Fordonstekniska gymnasium, och Södra Latin). Här finns både skolor med högskoleförberedande och yrkesförberedande utbud och en skola som enbart har individuellt program, här finns skolor som både ligger centralt och i förorten.. Det tycks inte finnas något entydigt samband mellan lugn och arbetsro, vilket programutbud skolan har eller var den ligger.

Trygg i skolan

Koncernmålet var att 95 procent av eleverna skulle känna sig trygga i skolan, utfallet blev 84 procent. Utfallet 05/06 var 86 procent och 03/04 84 procent.

Möjligheten att känna sig trygg i skolan har det högsta värdet av alla enkätfrågor inom området trygghet och relationer, det är dessutom den fråga eleverna ger högst positiva värden på i hela elevundersökningen.

Elva skolor får 90 procent höga betyg eller däröver och nio skolor får mellan 80 och 90 procent höga betyg. Fyra skolor ligger dock omkring eller under 70 procent elever som ger höga betyg avseende trygghet i skolan. Det är Farsta, Kista, S:t Erik och Thorildsplans gymnasium. Ser man till alla frågorna i elevenkäten inom området trygghet och relationer ligger samtliga dessa skolor under medelvärdet för nästan samtliga dessa enkätfrågor. Där finns bl.a. frågor om hur ordning och regler följs, sammanhållning och relationer mellan kamrater och lugn och arbetsro.

Elevhälsa

Över 90 procent av eleverna anger i Stockholmsenkäten att de trivs mycket bra eller bra i gymnasieskolan. Samtidigt anger 7 procent av flickorna och 6 procent av pojkarna att de känt sig mobbade eller trakasserade. 7 procent av flickorna och 15 procent av pojkarna uppger att de mobbat eller trakasserat andra. Trots att värdet för trygghet och trivsel ligger högt i brukarundersökningen är det dock mellan fem och tio procent av eleverna som inte känner sig trygga i skolan. Det motsvarar ett förhållandevis stort antal elever.

36 procent av flickorna och 17 procent av pojkarna i årskurs ett i gymnasieskolan uppger att de haft huvudvärk minst en gång i veckan och 27 procent av flickorna och 16 procent av pojkarna uppger att de haft nervös mage en gång i veckan eller oftare. Hälften av flickorna och ca 40 procent av pojkarna uppger att de haft svårt att somna en gång i veckan eller oftare. Nästan hälften av flickorna i gymnasieskolans årskurs två röker dagligen eller ibland. Alkoholkonsumtionen bland flickor har visserligen inte ökat men ligger högst i landet. Den fleråriga trenden med ett ökat narkotikamissbruk har brutits. 10 procent av pojkarna och 4 procent av flickorna på gymnasiet uppger att de använt narkotika under de senaste fyra veckorna.

Elevhälsorapporten mynnar i denna del ut i åtgärdsförslag bl.a. att det måste ske en ständig vidareutveckling av det förebyggande värdegrundsarbetet och det direkta arbetet mot mobbing för att åstadkomma verkningsfulla resultat som leder till inkludering och att *alla* elever får en god arbetsmiljö. Elevhälsodata från skolans elevhälsopersonal måste regelbundet återföras till rektor med syfte att de ska utgöra en grund för åtgärder inom skolan.

Ansvar och inflytande

Utbildningsnämndens mål

- Alla elever/studerande ges förutsättningar för att kunna ta ansvar för det egna lärandet

Metoder för att nå målen

Förvaltningen

- Ungdomsparlamentet med deltagande av ca 700 elever från 15 gymnasieskolor genomfördes höstterminen 2008.
- Förvaltningen lämnar bidrag till Elevorganisationen för att stärka deras utbildningsverksamhet.
- Utvecklingsarbete avseende överföring av frånvarohanteringen till Fronter.

Skolorna

Skolorna beskriver här åtgärder inom huvudsakligen tre olika områden. Det är dels åtgärder för att öka elevinflytandet när det gäller kursplanering, arbetssätt och examinationsformer. Redskapen för detta är bl.a. dokumentation i Fronter, mentorer, utvecklingssamtal, medverkan i ämnesråd, arbetslag etc. Arbetet med att utveckla elevråd, klassråd och elevernas medverkan i skolkonferensen, dvs de formella elevinflytandestrukturerna, är ett annat vanligt förekommande tema. Här beskrivs olika åtgärder som schemalagda klassråd, utbildning av elevrepresentanter bl.a. i mötesteknik. Det tredje området är olika åtgärder för att komma till rätta med elevfrånvaron. Implementering av tydliga regler, snabb återkoppling och webbaserade rutiner är olika metoder som beskrivs.

Enligt gymnasieinspektörerna har flera skolor väl utvecklade gemensamma förhållningssätt och strategier gentemot elevernas frånvaro och sena ankomster, samtidigt konstaterade inspektörerna att en relativt stor andel elever vid de flesta inspekterade skolorna var frånvarande i så hög grad att deras lärande blir lidande. Skolorna bör utarbeta strategier för hur elevernas ogiltiga frånvaro ska minska. Skolor som lyckas mindre väl saknar ofta ett gemensamt förhållningssätt bland både lärare och elever och lägger ansvaret helt hos eleven vilket leder till att skolan inte vidtar särskilda åtgärder för att motverka frånvaron.

Kommunfullmäktiges indikatorer – årsmål och resultat

Resultat stadsnivå

Indikator	Årsmål	Resultat
Andel elever som är nöjda med hur deras skola informerar om vad man ska kunna och hur man ligger till enligt gymnasieundersökningen	65 %	44 %
Ogiltig frånvaro i gymnasieskolan	6 %	7.2 %

Resultat skolnivå – Vad man ska kunna/hur man ligger till

Skola	Vad man ska kunna/Hur man ligger till	
	Mål	Utfall
Bernadotte	77	77
Blackeberg	65	60
Bromma	95	48
Brännkyrka	75	45
ESS	80	69
Enskede gård	90	44
Farsta	70	52
Frans Schartau	65	50
Globala	65	59
Hässelby	90	58
Högländ	76	-
IB South	90	75
Kista	80	52
Kungsholmen	85	81
Kärrtorp	65	57
Norra Real	90	37
Riddarfjärden	50	30
RH gymnasiet	90	-
Spånga	85	43
S:t Erik	90	50
Scengymnasiet	100	65
Hotell o Rest.	65	61
Transport o fordon	90	67

Södra Latin	75	41
Tensta	50	50
Thorildsplan	75	41
Östra Real	50	45
Totalt	65	44

Analys och bedömning

Utfallen avseende andelen elever som är nöjda med hur skolan informerar om vad man ska kunna och hur man ligger till blev på koncernnivå 44 procent. Motsvarande värden elevundersökningarna 05/06 och 03/04 var 51 respektive 48 procent. Även andra värden inom området information och inflytande ger lägre utfall än alla de övriga områdena kunskap och lärande, trygghet och trivsel och arbetsmiljön. Möjligheten att påverka hur kunskaperna bedöms och möjligheten att påverka hur kunskaperna inhämtas ligger genomsnittligt på 41 respektive 49 procent. Endast frågan om hur utvecklingssamtalen med mentor fungerar får ett relativt högt värde, 68 procent, inom detta område.

Tre skolor ligger på ett värde mellan 75 och 81 procent, Bernadotte, IB South och Kungsholmens gymnasium. Nära dessa ligger ESS-gymnasiet med 69 procent. I andra ändan ligger åtta skolor på ett värde mellan 37 och 48 procent. Fem av dessa är skolor med endast högskoleförberedande program. Av de fyra innerstadsskolorna med höga intagningspoäng tillhör tre (Norra Real, Södra Latin och Östra Real) de skolor som här har de lägsta värdena (kring 40 procent) och en, Kungsholmens gymnasium, har det högsta värdet (81 %) när det gäller elevernas uppfattning om hur de får information om vad man ska kunna och hur de ligger till. De tre skolorna med låga värden ligger även lågt när det gäller elevernas uppfattning om möjligheten att påverka hur kunskaper ska inhämtas och hur de ska bedömas. Särskilt lågt ligger de tre skolorna när det gäller möjligheten att påverka hur kunskaperna ska bedömas, samtliga ligger under 30 procent. Paradoxalt nog ligger alltså ett antal av de skolor som har högst intagningspoäng och högsta slutbetygen lägst när det gäller elevernas uppfattning om sin möjlighet att påverka undervisningen.

Resultat skolnivå – Frånvaron

Skola	Anmäld frånvaro		Ej anmäld frånvaro		Total frånvaro	
	08/09	07/08	08/09	07/08	08/09	07/08
Bernadotte	-	-	-	-	-	-

Blackeberg	5.4	5.9	3.1	3.7	8.5	9.6
Bromma	5.1	-	3.9	-	9.0	-
Brännkyrka	9.1	8.4	8.4	7.4	17.5	15.8
ESS	8.4	22.6	41.5	28.8	49.9	51.4
Enskede gård	8.3	6.7	16.8	13.6	25.1	20.3
Farsta	10.1	10.6	9.2	10.7	19.3	21.3
Frans Schartau	7.1	6.5	9.7	9.4	16.8	15.9
Globala	6.7	6.6	3.7	6.9	10.4	13.5
Hässelby	8.2	-	15.4	-	23.6	-
Högländ	-	-	-	-	20.9	-
IB South	6.3	-	5.7	-	12.0	-
IVIK-gymnasiet	6.8		7.3		14.1	
Kista	5.9	7.1	8.0	15.1	13.9	22.2
Kungsholmen	8.5	4.5	4.2	3.8	12.7	8.3
Kärrtorp	7.3	6.4	4.4	5.6	11.7	12.0
Norra Real	5.4	10.8	3.1	0.4	8.5	11.2
Riddarfjärden	10.8	9.6	10.5	9.6	21.3	19.2
RH gymnasiet	-	-	-	-	-	-
Spånga	5.4	4.6	5.2	5.3	10.6	9.9
S:t Erik	5.7	8.7	5.6	6.6	11.3	15.3
Scengymnasiet	9.3	-	11.6	-	20.9	-
Hotell o Rest.	6.2	4.1	8.8	5.8	15.0	9.9
Transport o fordon	3.7	5.1	7.8	7.4	11.5	12.5
Södra Latin	7.8	6.9	4.0	4.6	11.8	11.5
Tensta	4.8	4.9	12.4	11.3	17.2	16.2
Thorildsplan	7.4	7.6	5.8	7.3	13.2	14.9
Östra Real	7.8	7.8	6.9	6.3	14.7	14.1
Totalt	7.0	7.1	7.2	6.9	14.2	14.0

Analys och bedömning

I förhållande till läsåret 07/08 har frånvaron ökat något. 07/08 redovisade 7 skolor inte sin frånvaro, 08/09 har alla skolor utom 2 redovisat frånvaron varför en exakt jämförelse mellan läsåren inte låter sig att göras. Den totala frånvaron ligger på ungefär samma nivå de senaste fem läsåren, omkring 14 %. Den anmälda, respektive den ej anmälda frånvaron är ungefär lika stora, d.v.s. ca 7 procent vardera.

Variationen mellan skolorna är stor, från 8.5 till närmare 50 procent. Ca en tredjedel av skolorna ligger runt 10 procent, ca en tredjedel omkring 15 procent och av resterande skolor ligger fyra på omkring 20 procent, två på omkring 25 procent och en på runt 50 procents frånvaro.

Skolorna som har en frånvaro runt 10 procent domineras nästan helt av skolor med högskoleförberedande program och låga andelar elever inom individuellt program. Gruppen skolor med en frånvaro runt 15 procent består till en ungefär lika andel skolor med högskoleförberedande program respektive skolor med yrkesförberedande program. Dessa skolor har även en högre andel elever inom IV än gruppen med lägre frånvaro. I gruppen skolor med en frånvaro runt 20 procent har två av skolorna en stor andel elever inom individuellt program vilket kan förklara den höga frånvaron. Två av skolorna har dock en liten andel IV-elever varför hög andel IV-elever inte kan vara förklaringen till den höga frånvaron. Även de två skolor som har en frånvaro runt 25 procent har en hög andel IV-elever, den ena runt 50 procent. Den skola som har en frånvaro på 50 procent har enbart IV-elever. Det finns ett starkt samband mellan hög frånvaro och skolans andel elever inom individuellt program. Det finns även ett samband, om inte lika starkt, mellan högre frånvaro och yrkesförberedande program. Sambanden är dock inte entydiga. I gruppen skolor med en frånvaro runt 10 procent finns en mindre andel skolor med enbart yrkesprogram eller som domineras av dem. I båda grupperna skolor med en frånvaro runt 15 och 20 procent finns skolor med övervägande studieförberedande program och med en låg andel elever inom individuellt program.

Skolornas kvalitetsredovisningar ger ett intryck av att skolorna i stor utsträckning på olika sätt arbetat med att söka minska frånvaron. Omedelbar återkoppling och information till föräldrarna vid frånvaro, förbättrat mentorskap, utvecklingssamtal, och elevens eget ansvar för sin utbildning är några exempel på vad skolorna arbetat med. Uppenbarligen är inte detta tillräckligt då frånvaron nu under ett antal år legat på ungefär samma nivå, runt 14 procent, med stora variationer mellan skolorna. En substantiell minskning av frånvaron kan endast uppnås om frånvaron minskar inom i första hand individuellt program och därefter inom de yrkesförberedande programmen. En hög frånvaro är enligt elevhälsoundersökningen ett allvarligt symptom på otrivsel och ohälsa. Det finns all anledning att ta allvarligt på frånvaron.

Samverkan

Utbildningsnämndens mål

- Samarbetet mellan socialtjänst, förskola, skola, polis och föräldrar stärks (Under detta mål beskrivs även annan samverkan)

Metoder för att nå målen

Förvaltningen

- Ett arbete som syftar till ramar för lokala överenskommelser mellan stadsdelarnas socialförvaltningar och skolorna har pågått.
- Förvaltningen har initierat deltagande i försöksverksamheten med gymnasial lärlingsutbildning.
- Förvaltningen har i två omgångar ansökt om deltagande i försöksverksamheten med spetsutbildningar. En skola, Globala gymnasiet, är med i försöksverksamheten. Processen har medfört att även de skolor som ansökt men ej kom med har upprättat en närmare samverkan med högskolor och universitet.

Skolorna

Alla skolor beskriver att man, främst genom elevhälsoteamen, har regelbundna kontakter med socialtjänst och polis, främst närpolis. Hur dessa kontakter fungerar beskrivs i liten omfattning och hur man arbetar för att utveckla dem beskrivs nästan inte alls. När det gäller kontakt med socialtjänsten beskrivs problematiken med att eleverna kommer från många olika stadsdelar och andra kommuner varför samarbete med ett antal socialtjänster måste etableras.

De flesta skolor beskriver även en ambition av utvecklad samverkan med föräldrar/föräldraföreningar där kommunikation om elevernas kunskapsutveckling och samverkan kring frånvaron är viktiga delar.

Övrig samverkan som beskrivs av många skolor är samverkan med branscher/näringsliv, högskola/universitet och samverkansprojekt med ett stort antal andra länder där samverkan med Indien och Kina växer.

Analys och bedömning

Läroplansområdet samverkan är den del av skolornas kvalitetsredovisningar som beskrivs mest kortfattat. Man beskriver genomgående att det finns en samverkan med socialtjänst och polis men oftast inte hur den fungerar eller om man vidtagit åtgärder för att förbättra samverkan. Samverkan med polisen (närpolicen) beskrivs dock av en del skolor som positiv.

Samverkan med arbetslivet, främst i samband med den arbetsplatsförlagda utbildningen inom de yrkesförberedande programmen, beskrivs otillräckligt i skolornas kvalitetsredovisningar. Inför införandet av den nya gymnasieskolan hösten 2011 kommer kraven på denna samverkan att i flera avseenden skärpas. Förvaltningen måste därför skaffa sig en bättre bild av hur denna samverkan fungerar för att kunna vidta de åtgärder som är nödvändiga i samband med införandet av Gy 2011.

Det finns en omfattande samverkan med högskolor och universitet som även den är otillräckligt beskriven i skolornas kvalitetsredovisningar. Inte minst i samband med ansökan om spetsutbildningar har nya kontakter tagits vilka kommer att fördjupas och utvecklas även om skolan fick en spetsutbildning.

Skolornas prioriterade åtgärder för utveckling

Metoder för att nå målen

Skolorna redovisar i kvalitetsredovisningarna under de olika läroplansområdena de prioriterade åtgärder för utveckling kvalitetsredovisningens analys ska leda fram till. De flesta åtgärderna skolorna redovisar ligger inom läroplansområdena kunskap och lärande samt bedömning och betyg. Inom området kunskap och lärande rör sig de prioriterade åtgärderna huvudsakligen om utveckling av arbetslagens arbete, arbetssätt/arbetsformer med ökad fokusering på tillsammansarbete utifrån programmålen. Även lärarnas förhållningssätt till och bemötande av eleverna, mentorskap, handledning, coaching och utveckling av elevernas ansvar och förmåga till självbedömning anges här som prioriterade åtgärder. Inom området bedömning och betyg rör sig de prioriterade åtgärderna om fortsatt utvecklingsarbete för likvärdig bedömning, fler examinationsformer och utvecklingssamtal, bl.a. s.k. formativ feedback. Här tar även ett antal skolor upp fortsatt arbete med övergång till webbverktyget Fronter som ett redskap även inom detta område. Många skolor har även angett ökad måluppfyllelse när det gäller andelen elever som får godkända betyg, slutbetyg och grundläggande högskolebehörighet

När det gäller läroplansområdet normer och värden tar många skolor upp fortsatt implementerings- och utvecklingsarbete avseende likabehandlingsplanen och i samband med detta värdegrundsfrågor, jämställdhetsfrågor, sex och samlevnad, arbetsmiljöfrågor och gemensamhetsskapande aktiviteter. Åtgärder för ökad närvaro, bl.a. effektivare uppföljning med föräldrakontakt, lugn och arbetsro och åtgärder för att minska elevstress är andra frekvent förekommande åtgärdsområden för utveckling när det gäller läroplansområdet normer och värden.

Inom läroplansområdet ansvar och inflytande anger skolorna som prioriterade åtgärder fortsatt arbete med att få till stånd fungerande klassråd, elevråd, elevskyddsombud och att elevrepresentationen i skolkonferensen fungerar. Elevernas ansvar för de egna studierna, deras möjlighet att påverka undervisningens utformning och samordning/utformning av skrivningar/ examinationer är också frekventa åtgärder för utveckling inom detta läroplansområde.

Prioriterade åtgärder för utveckling inom området samverkan är det minst frekvent förekommande området. De flesta prioriterade åtgärder här rör sig om ökade internationella kontakter och samverkan med arbetsliv och högskola/universitet.

Sammanfattande bedömning

Kunskap och lärande/Betyg och bedömning

I skolundersökningen 2009 ger eleverna ett högt betyg på lärarnas ämneskunskaper. Eleverna ger även relativt högt betyg när det gäller hur gymnasieskolan utvecklar deras förmåga att ta ett personligt ansvar för sina studier. Mindre nöjda inom detta område är eleverna med lärarnas förmåga att stimulera och väcka intresse, där 20 procent är direkt missnöjda. Det gäller även möjligheten till individuellt stöd och hjälp. Minst nöjda är eleverna med möjligheten att hinna med läxor, nästan 30 procent är direkt missnöjda. De flesta eleverna anser att betygen är rättvisa men en minoritet om ca 15 procent ger här ett lågt betyg för lärarnas betygssättning.

Enligt utbildningsinspektörernas årsrapports beskrivning av de inspekterade gymnasieskolornas styrkor är vissa gymnasieskolor särskilt bra på att ge eleverna goda kunskaper trots att deras elever har relativt svaga förkunskaper. De flesta lärarna är skickliga pedagoger och bra ledare som förmår motverka och entusiasmera eleverna. Det har blivit vanligare med kunskapsdiskussioner mellan lärarna. Många skolor har väl fungerande team med speciallärare och

specialpedagoger. När det gäller de inspekterade skolornas utvecklingsområden anger inspektörerna att klyftan mellan de elever som lyckas och de som misslyckas växer. Vissa lärare är inte tillräckligt bra ledare och möter eleverna med för lågt ställda förväntningar och förmår därför inte i tillräcklig utsträckning motivera och stimulera sina elever. Större medvetenhet hos lärarna om vikten av att utveckla elevernas förmåga att lära och att utvärdera sitt eget lärande bör skapas. Eleverna bör i högre grad i alla ämnen få arbeta med ett utmanande lärande och problemlösning och språkutveckling bör genomsyra undervisningen även i andra ämnen än svenska. Tiden för lärande- och kunskapsdiskussioner bör utökas. Betygsresultaten i matematik sjunker och gymnasieinspektörerna bedömer att de diskussioner som förs på skolorna alltför sällan resulterar i förändrade metoder i matematikundervisningen. Försök att utveckla matematikundervisningen görs dock av lärare på många skolor. Men man nöjer sig alltför ofta med att konstatera att eleverna har bristande förkunskaper vilket leder till synen att det rör sig om ett elevproblem och inte ett metodproblem för skolan. De skolor som lyckas ge eleverna goda kunskaper präglas av gemensamma förhållningssätt gentemot eleverna och att de har en väl utvecklad förmåga att både arbeta med kunskapsuppföljning och att sträva mot likvärdig bedömning och betygssättning.

När det gäller bedömning och betyg beskriver många skolor ett fortsatt arbete med att för eleverna förtydliga målen och betygskriterierna och att inom skolan uppnå ett gemensamt förhållningssätt när det gäller bedömning och betygssättning. Enligt utbildningsinspektörerna har gymnasieskolornas arbete för likvärdig bedömning och betygssättning förbättrats betydligt under de senaste åren. Fler skolor har väl utvecklade metoder för återkoppling mellan eleverna om deras kunskapsutveckling och lärarna presenterar i hög utsträckning mål och betygskriterier för sina elever. Samtidigt beskriver inspektörerna att den s.k. formativa bedömningen av elevernas kunskapsutveckling bör förbättras på de flesta skolor.

99, 98 och 97 procent av eleverna med slutbetyg har lägst G i respektive engelska A, matematik A och svenska A och B. Motsvarande siffra för de nationella proven är 96, 89 och 94 procent (svenska B). 92 procent av eleverna med slutbetyg har även grundläggande högskolebehörighet. Ser man till antalet elever som erhöll grundläggande högskolebetyg jämfört med det antal elever som fanns i årskurs 1 ter år tidigare sjunker dock siffran till 69.

92 procent av eleverna som fått slutbetyg har även grundläggande högskolebehörighet detta motsvarar det satta målet. Ser man till hur många elever som erhöll grundläggande högskolebehörighet i förhållande till det antal elever som fanns i

åk 1 tre år tidigare, sjunker dock siffran till 69 procent. Betygsmedelvärde ligger på 15.07, vilket är en fortsatt, mindre, ökning, i jämförelse med 2007/2008. Andelen elever med lägst G i alla kurser i slutbetyget är 67 procent, vilket är tre procent under det satta målet.

I förhållande till de satta målen för gymnasieskolorna som helhet när det gäller betyg i vissa ämnen och grundläggande högskolebehörighet i bemärkelsen andel högskolebehöriga av dem som fått slutbetyg är måluppfyllelsen god. Ser man dock till de enskilda skolornas resultat samt även de skillnader som finns inom skolorna mellan olika program framträder stora skillnader för alla de indikatorer som redovisas. Ett genomsnittligt värde om 92 procent elever med grundläggande högskolebehörighet "döljer" att på skolnivå varierar utfallen mellan 71 och 100 procent. Ser man till andelen av dem som fick högskolebehörighet av det antal som började tre år tidigare sjunker medelvärdet till 69 procent och differenserna mellan skolorna varierar mellan 41 och 90 procent.

När det gäller betyg i engelska A, matematik A och svenska A och B, redovisas höga genomsnittliga värden men där 3-5 skolor ligger markant lägre än andra skolor. Detta gäller även de nationella proven i dessa ämnen. 28 procent av de elever som har slutbetyg har inte lägst G i alla kurser. Även här är differenserna stora mellan skolorna. Differenserna är starkt knutna till vilket programutbud skolorna har, vilket i sin tur är kopplat till elevernas grundskolebetyg.

Antalet elever som får slutbetyg efter åk 3 är ofta betydligt färre än det antal som började vid skolan tre år tidigare. Detta framträder tydligast på programnivå. Åtta av de 12 yrkesförberedande programmen har tappat mellan 40 och 20 procent av elevantalet mellan åk 1 och 3. Naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammet tappar ca 10 procent av eleverna. Sammanlagt tappar skolorna 15 procent av eleverna på de nationella/specialutformade programmen. Räknar man med elever inom individuellt program och jämför elevantalet åk ett och åk tre år senare är tappet 30 procent. Den verkliga siffran är dock lägre beroende på att IV-elever som kan ha gått flera år ändå registreras på åk 1. Elvtappet aktualiserar bl.a. frågan om hur skolorna arbetar med elever med olika stödbehov. Utifrån kvalitetsredovisningarna är det svårt att få ett grepp om detta. En del skolor beskriver vad man gör men resultatet och utvärderingen av insatserna saknas i hög grad.

Det individuella programmet redovisas på ett otillräckligt sätt i skolornas kvalitetsredovisningar. Av de ca 2 600 eleverna inom IV blev ca 14 procent (362 elever) behöriga till nationellt program. Nuvarande utformning av kvalitetsredovisningen

på ILS är inte anpassat till de förutsättningar som råder för IV. Ett arbete har pågått för att finna särskilda indikatorer etc. anpassade till programmets förutsättningar. Sådana anpassningar ska ske till kvalitetsredovisningen lå 2009/2010.

Resultaten visar att måluppfyllelsen är mycket ojämn mellan skolor och även inom skolor. Detta pekar på att de insatser som ska ske från förvaltningsnivån bör rikta in sig på de skolor/program där måluppfyllelsen brister. Istället för generella insatser bör riktade insatser göras där måluppfyllelsen är bristande.

Normer och värden

Elevernas omdömen om trygghet och trivsel är det område vikt som helhet som får högst betyg av eleverna. Möjligheten att känna sig trygg i skolan, sammanhållning och relationer och frånvaron av sexuella trakasserier får höga positiva omdömen. Här avviker dock elevernas bedömning av om det är lugn och ro i skolan och hur ordning och regler följs. Ca 20 procent av eleverna ger här låga betyg och bara drygt hälften av eleverna ger ett högt betyg när det gäller lugn och arbetsro. Spridningen är stor mellan skolorna när de gäller elevernas uppfattning om lugn och arbetsro i skolan. Den varierar mellan att ca endast en tredjedel av eleverna är nöjda till att över två tredjedelar är nöjda med arbetsron. Det finns inget entydigt samband mellan vilket programutbud en skola har eller var den ligger och huruvida eleverna är missnöjda eller nöjda med arbetsron. En gemensam värdegrund om de normer skolan arbetar utefter när det gäller arbetsron och att alla arbetar för att förverkliga denna tycks vara en viktig faktor för att upprätthålla lugn och arbetsro på lektionerna.

Ansvar och inflytande

Elevernas omdömen om möjligheten till information och inflytande är det frågeområde som sammanlagt har minst positiva omdömen. 30 procent är missnöjda med sina möjligheter att påverka hur kunskaperna bedöms, Ca 20 procent är missnöjda med lärarnas information om hur man ligger till, möjligheterna att påverka hur kunskaper ska inhämtas och hur lärarna lyssnar till elevernas synpunkter. I förhållande till tidigare undersökningar har andelen elever som är nöjda med informationen om vad man ska kunna och om hur man ligger till minskat från 51, 48 till nu 44 procent. Variationerna mellan skolorna är stora, från 37 till 81 procent nöjda elever. Det finns inget tydligt samband mellan vilket programutbud skolan har. Paradoxalt nog ligger tre av fyra inneklassskolor med endast studieförberedande program och mycket höga intagningspoäng mycket lågt när det gäller elevernas uppfattning om sina möjligheter att påverka

undervisningen. De elever som kanske har de bästa studieförutsättningarna har samtidigt det mista inflytandet över undervisningen.

Samverkan

Detta område beskrivs mycket kortfattat i skolornas kvalitetsredovisningar. Att det förekommer samverkan med socialtjänst, polis, arbetslivet, högskola/universitet, kulturlivet och andra organisationer beskriver skolorna, men innehållet i samverkan och hur den fungerar och vilka åtgärder som utifrån en analys av samverkan behöver vidtas saknas i stor utsträckning.

Indikatormönster på skolnivå

Här görs en kortfattad beskrivning av hur respektive skola ligger till *i förhållande till de andra skolorna* avseende indikatorerna i ILS, samt ytterligare några indikatorer från skolundersökningen i åk två.

Berna-

dotte: Skolan ligger mycket högt eller högt på de flesta indikatorer. Något lägre när det gäller trygghet och trivsel och andel elever med grundläggande högskolebehörighet av dem som fick slutbetyg. Andelen av eleverna som var kvar i åk tre och som fick slutbetyg var dock låg

Blacke-

berg: Skolan ligger mycket högt på alla indikatorer med ett undantag; hur skolan informerar eleverna om vad de ska kunna och känna till.

Bromma: Skolan ligger högt när det gäller låg frånvaro, nöjda elever, att rekommendera sin skola, trygghet, minst G i matematik, svenska och engelska. Skolan ligger lägre när det gäller att behålla eleverna och andel elever med högskolebehörighet. Skolan ligger även lägre när det gäller information till eleverna om vad de ska kunna och hur de ligger till.

Bränn-

kyrka: Skolan ligger högt när det gäller minst G i svenska, engelska och matematik. Man ligger mycket högt när det gäller trygghet. På övriga indikatorer ligger skolan i mitten eller nedre delen av spannet. Det

sistnämnde gäller även då skolan har hög frånvaro och att eleverna inte är nöjda med lugn och ro i skolan.

ESS-gym-

nasiet: För de indikatorer skolan lämnat har skolan höga värden när det gäller hur skolan informerar eleverna om vad de ska kunna och om hur de ligger till och lugn och ro i skolan. Skolan har en mycket hög frånvaro.

Enskede

Gård: Skolan har höga värden när det gäller minst G i svenska, matematik och engelska. Skolan ligger relativt högt avseende lugn och ro i skolan och andel av de med slutbetyg som har grundläggande högskolebehörighet. Skolan ligger rätt lågt eller lågt när det gäller att rekommendera sin skola, nöjd med sitt program, trygghet, information om vad eleverna ska kunna och känna till. Skolan ligger mycket lågt när det gäller andel kvarvarande elever i åk tre, andelen av dem som fick slutbetyg och närvaron.

Farsta: Skolan ligger något lägre än övriga skolor när det gäller minst G i svenska, matematik och engelska. Skolan ligger rätt lågt när det gäller att rekommendera sin skola och att eleverna är nöja med sitt program, trygghet och vad man ska kunna och hur man ligger till. Skolan ligger lågt när det gäller andel av eleverna med grundläggande högskolebehörighet. Skolan ligger mycket lågt när det gäller andel kvarvarande elever i åk 3, närvaron och lugn och ro i skolan.

Frans

Schartau: Skolan ligger högt när det gäller minst G i svenska, matematik och engelska. Det gäller även elevernas möjlighet känna sig trygg i skolan. Skolan ligger rätt högt när det gäller andel med grundläggande högskolebehörighet. Skolan ligger lågt avseende information om vad eleverna ska kunna och hur man ligger till, rekommendera sitt program, elevernas nöjdhet med sitt program, lugn och ro i skolan och närvaron.

Globala: Skolan ligger mycket högt på alla indikatorer med undantag av information till eleverna om vad de ska kunna och hur de ligger till där skolan ligger i mitten av spannet.

Hotell o

Rest: Skolan ligger något under de övriga skolorna när det gäller andel elever med minst G i svenska, matematik och engelska. Skolan ligger relativt högt när det gäller elevernas nöjdhet med sitt program, kunna rekommendera sin skola, trygghet, lugn och ro, information om vad man ska kunna och hur man ligger till. Skolan ligger relativt lågt när det gäller andel elever med grundläggande högskolebehörighet. Skolan ligger lågt när det gäller andel kvarvarande elever i åk tre jämfört med antalet elever i åk ett tre år tidigare och närvaron.

Hässelby: Skolan ligger mycket högt när det gäller minst G i engelska , något lägre när det gäller svenska och ca 10 procentenheter lägre än majoriteten av skolorna avseende matematik. Skolan har höga värden när det gäller trygghet, att rekommendera sin skola och lugn och ro i skolan, något lägre när det gäller elevernas nöjdhet med sitt program. Skolan ligger ungefär mitt i fältet när det gäller hur eleverna anser att de får information om vad de ska kunna och hur de ligger till. Det gäller även andelen elever med grundläggande högskolebehörighet. Skolan ligger lågt avseende antalet kvarvarande elever i åk tre och närvaron ligger mycket lågt.

Höglands-

skolan: Skolan ligger mycket högt när det gäller resultat i svenska, matematik och engelska samt andel elever med grundläggande högskolebehörighet av dem som fick slutbetyg. Skolan ligger lågt när det gäller andel elever kvar i åk tre som fick slutbetyg (70 %). Skolan ligger mycket lågt när det gäller närvaron. Svarsfrekvensen i Skolundersökningen var så låg att resultaten inte redovisats.

IB-School-

south: Skolan ligger högt avseende indikatorerna för elevernas uppfattning om man får information om vad man ska kunna och hur man ligger till och trygghet. Skolan ligger ungefär mitt i spannet när det gäller lugn och arbetsro i skolan. Skolan ligger högt även när det gäller närvaron och betyg i engelska A. Närt det gäller andel elever med minst G i matematik ligger skolan dock lågt, knappt 90 procent får minst G.

Kista: Skolan ligger genomgående lågt eller mycket lågt i gruppen på nästan samtliga indikatorer. Undantag är närvaron där man ligger i mittfältet. Det gäller även indikatorn information till eleverna om vad

de ska kunna och hur man ligger till. Skolan ligger även relativt väl till när det gäller andel av elevantalet som är kvar i åk tre jämfört med åk ett.

Kungs-
holmen:

Skolan ligger mycket högt eller högt på de flesta indikatorer. Ett undantag från denna bild är närvaron, där skolan ligger på tionde plats bland skolorna. Skolan har även något sämre värde när det gäller antal elever som är kvar i åk tre jämfört med antalet av det antal som började tre år tidigare

Kärr-
torp:

Skolan ligger mycket högt när det gäller andel elever med minst G i svenska, matematik och engelska. Skolan ligger högt när det gäller nöjdhet med programmet, trygghet, andel med högskolebehörighet. Skolan ligger något lägre när det gäller närvaro och att rekommendera sin skola, lugn och ro samt få information om vad man ska kunna och hur man ligger till.

Norra
Real:

Skolan ligger mycket högt när det gäller andel elever med minst G i svenska, matematik och engelska, andel med grundläggande högskolebehörighet och närvaro. Skolan ligger i mitten av fältet avseende nöjdhet med sitt program, rekommendera sin skola och trygghet. Skolan ligger lågt i fältet när det gäller lugn och ro i skolan och mycket lågt när det gäller information till eleverna om vad de ska kunna och hur de ligger till

Riddar-

Fjärden:

Skolan ligger mycket högt när det gäller andel elever med minst G i svenska, matematik och engelska. Skolan ligger högt eller rätt högt när det gäller antal elever kvar i åk tre jämfört med antalet som började i åk ett tre år tidigare. Skolan ligger rätt lågt avseende lugn och ro i skolan och andel med grundläggande högskolebehörighet. Skolan ligger lågt när det gäller att rekommendera sin skola, nöjd med programmet och trygghet. Skolan ligger mycket lågt när det gäller att eleverna att få information om vad man ska kunna och om hur man ligger till.

Spånga:

Skolan ligger högt när det gäller närvaron, nöjd med skolan, att rekommendera sitt program. Skolan ligger relativt högt när det gäller

trygghet, och andel med högskolebehörighet. Skolan ligger lågt avseende lugn och ro i skolan och mycket lågt när det gäller information om vad eleverna ska kunna och hur de ligger till.

S:t Erik: Skolan ligger mycket högt avseende andel elever med minst G i svenska, matematik och engelska. Skolan ligger rätt högt när det gäller närvaron. Skolan ligger i mittfältet när det gäller andel antal elever kvar i åk tre, andel med högskolebehörighet och information om vad eleverna ska kunna och hur de ligger till. Skolan ligger lågt när det gäller lugn och ro och mycket lågt när det gäller nöjd med sitt program och trygghet.

Scen-

gymnasiet: Skolan ligger mycket högt när det gäller andel elever med minst G i svenska, matematik och engelska. Skolan ligger högt avseende trygghet, information om vad eleverna ska kunna och hur de ligger till och andel med grundläggande högskolebehörighet. Skolan ligger något ovanför mittfältet avseende lugn och ro i skolan. Skolan ligger mycket lågt när det gäller andel antal kvarvarande elever, andel av dem som fick slutbetyg och närvaron.

STFG: Skolan ligger mycket lågt i fältet när det gäller andel elever som fått minst G i svenska, matematik och engelska. Skolan ligger högt när det gäller lugn och ro, information om vad man ska kunna och hur man ligger till. Skolan ligger relativt högt även avseende närvaron och nöjd med sitt program. Skolan ligger i mittfältet avseende att kunna rekommendera sin skola och något lägre när det gäller trygghet. Skolan ligger lågt avseende andel antal elever som är kvar i åk tre och andel med grundläggande högskolebehörighet.

Södra

Latin: Skolan ligger mycket högt avseende lugn och ro i skolan, andel med minst G i svenska, matematik och engelska, andel med grundläggande högskolebehörighet och trygghet. Skolan ligger högt när det gäller nöjd med sin skola och att rekommendera sitt program. Skolan ligger lite ovan mittfältet avseende närvaron. När det gäller information om vad eleverna ska kunna och hur de ligger till ligger skolan lågt.

Tensta: I fältet ligger skolan generellt sett i mitten eller i den nedre delen av fältet. Skolan ligger i mittfältet eller rätt nära det när det gäller att

behålla antalet elever under de tre åren, lugn och ro i skolan, information om vad eleverna ska kunna och hur de ligger till. Man ligger i den nedre delen av fältet avseende närvaron, att rekommendera sin skola, trygghet och andel av eleverna med slutbetyg som även erhåller grundläggande högskolebehörighet.

Thorilds-

plan: Skolan ligger högt när det gäller andelen elever med minst G i svenska A och B, engelska A och matematik A. Skolan ligger i mittfältet avseende antal elever kvar i åk tre jämfört med antalet i åk ett tre år tidigare, andel elever med slutbetyg som även har grundläggande högskolebehörighet och närvaron. Skolan ligger lågt eller mycket lågt i fältet när det gäller indikatorerna för nöjdhet med sitt program, att rekommendera sin skola, trygghet, lugn och ro samt information till eleverna om vad man ska kunna och hur man ligger till.

Östra

Real: Skolan ligger mycket högt avseende andel med minst G i svenska A och B, engelska A och matematik A och andel elever med grundläggande högskolebehörighet. Skolan ligger i mittfältet eller något över det när det gäller antal kvarvarande elever jämfört med åk tre, elevernas nöjdhet med sitt program elevernas att vilja att rekommendera sin skola och närvaron. Skolan ligger lägre när det gäller trygghet och lågt när det gäller lugn och ro i skolan samt information till eleverna om vad man ska kunna och om hur man ligger till.

Samvariation mellan indikatorerna

Ett fåtal skolor ligger genomgående högt på alla eller nästan alla indikatorer och ett fåtal skolor ligger genomgående lågt på alla eller nästan alla indikatorer. De få skolor som ligger genomgående högt är skolor som har ett högskoleförberedande utbud och höga intagningspoäng. De kan ligga centralt eller i förorten. De få skolor som genomgående ligger lågt är skolor som oftast har ett yrkesförberedande utbud men även kan ha en blandning av högskole- och yrkesförberedande utbud. De har en hög andel IV-elever och låga eller relativt låga intagningspoäng. De ligger ofta men inte alltid i förorten.

Övriga skolor uppvisar en mer splittrad bild. Innerstadsskolor med höga intagningspoäng och ett högskoleförberedande programutbud ligger mycket högt när det gäller betygsresultat och andel med grundläggande högskolebehörighet. De

kan dock ligga lågt eller mycket lågt när det gäller elevernas möjlighet till inflytande över sin utbildning. Tre av fyra innerstadsskolor uppvisar en sådan bild. Två av dessa skolor har även låga värden när det gäller elevernas syn på lugn och ro i skolan.

De flesta skolor med enbart yrkesförberedande program får relativt höga värden när det gäller lugn och ro på skolan och de flesta får även relativt höga värden när det gäller information till elevernas om vad de ska kunna och hur de ligger till. Antal kvarvarande elever i åk tre jämfört med antal elever i åk tre år tidigare är dock genomgående lägre för skolor med yrkesprogram eller skolor med en blandning av yrkesprogram och högskoleförberedande program. En del av dessa skolor har goda eller relativt goda resultat när det gäller andelen elever i åk tre som får slutbetyg och grundläggande högskolebehörighet. Tar man hänsyn till elevtappen under de tre åren och jämför med antalet i åk ett som började tre år tidigare och det antal som sedan fick grundläggande högskolebehörighet sjunker dock skolans resultat

Värdena på frågan i Skolundersökningen hur nöjd eleverna på det hela taget är med sin skola ligger mycket högt eller högt för de flesta skolor med enbart högskoleförberedande program. Det finns dock undantag även i denna grupp. I gruppen skolor med ett blandat utbud har några skolor ett högt eller relativt högt värde på denna indikator men de flesta i denna grupp har ett relativt sett ganska lågt eller lågt utfall. I gruppen skolor med enbart yrkesförberedande program har ca hälften av skolorna relativt höga värden men den andra hälften har låga eller mycket låga värden relativt övriga skolor.

Ett lägre resultat för en skola på indikatorer för andel elever med minst G i svenska, matematik och engelska och andel elever med grundläggande högskolebehörighet av dem som fått slutbetyg kan vara ett resultat av att den skolan i högre utsträckning förmått behålla sina elever än vad en annan jämförbar skola förmått göra. En sådan skola med de sämre resultaten i dessa avseenden men med en högre andel kvarvarande elever måste sannolikt bedömas ha gjort den bättre prestationen.

Åtgärder för utveckling

Följande åtgärder identifierar gymnasieavdelningen för 2010 i syfte att nå ökad måluppfyllelse.

Kunskap och lärande/Bedömning och betyg

- Avdelningens insatser ska riktas till de skolor där behovet av utvecklingsstöd bedöms vara störst.
- En analysmodell med syfte att öka andelen elever med fullständiga betyg och högre jämförelsetal ska tas fram för gymnasieskolan med utgångspunkt i den modell, verktyg för skolutveckling, som tagits fram för grundskolan.
- Modellen ska ge möjlighet att utifrån en kvalificerad analys identifiera skolor där behov av riktade insatser utformade i dialog mellan gymnasieavdelning och skolledning behöver sättas in.
- Där avvikelser förekommer när det gäller sambandet mellan grundskolebetyg och förväntade gymnasiebetyg ska detta behandlas i utvecklingsdialogen med berörd gymnasieskola.
- Med syfte att inspirera till fortsatt lärande och utveckling av nya pedagogiska metoder ska insatser för kunskap och stimulans inom det IT-pedagogiska området genomföras.
- Implementeringen av Gy 2011 avseende bl.a. de nya programmålen, de nya ämnesplanerna och en ny betygsskala samordnas av gymnasieavdelningen i dialog med skolledningarna.
- För att minska felval och avbrott i gymnasieskolan ska arbetet med översyn och utveckling av övergången mellan grund- och gymnasieskolan fortsätta.
- Skolornas utveckling av arbetet med åtgärdsprogram ska stödjas
- Förvaltningen ska utveckla ett underlag för bedömning av kvaliteten i arbetet för elever i behov av särskilt stöd.
- Lärares erfarenheter och utvecklingsarbete ska lyftas fram och synliggöras genom möjligheten att ansöka om att bli en inspirationsplats. En gemensam webbplats, Pedagog Stockholm, ska starta där bl.a. olika utvecklingsarbeten kommer att uppmärksammas.
- Stadens kulturplan och webbplatsen Kulan ska implementeras i stadens gymnasieskolor.

Normer och värden

- Förvaltningen ska ta fram en översikt av metoder och åtgärder som visat sig verkningsfulla för att skapa studiero och trygghet.
- En kompetensutvecklingsåtgärdsplan genomförs under 2010 för att stärka skolornas arbete med likabehandling.
- Redovisning av elevers frånvaro ska ske i Fronter. En särskild handledning för frånvaroredovisning ska tas fram för Fronter.

Ansvar och inflytande

- E-tjänster som ger elever och vårdnadshavare inom gymnasieskolan möjligheter att följa elevens kunskapsutveckling ska skapas. Detta ger en utökad möjlighet för eleven att kunna ta ansvar för det egna lärandet.

Samverkan

- Gymnasieavdelningen ska ge aktivt stöd till de skolor som vill öka sitt internationella engagemang.
- För att finna nya lämpliga former för samarbetet med näringslivet på lokal och regional nivå ska förvaltningen samverka med bl.a. Nationella lärlingskommitten och Kommunförbundet Stockholms län.
- Gymnasieskolorna ska ingå i samverkansöverenskommelser mellan socialtjänsten i respektive stadsdel och de olika skolformerna i dessa stadsdelar.
- Utbildningsförvaltningen ska utse kontaktpersoner för lokal samverkan i frågor om skola, socialtjänst och lokalt brottsförebyggande arbete.